

۲۳۲۶/۱

۱۳۹۴/۸/۱۶

نهضت آزادی ایران

۱۳۴۰

توضیحاتی درباره: «پیام محرمانه آیت‌الله خمینی به کارتر»

در این گزارش* پس از یک مقدمه کوتاه خبرنگار محترم آورده است :

بنا بر اسنادی که به‌تازگی در آمریکا از حالت طبقه‌بندی خارج شده است، رهبر انقلاب چند روز پیش از آنکه از نوفل‌لوشاتو به تهران برگردد - در روز ۲۷ ژانویه ۱۹۷۹ (هفتم بهمن ۱۳۵۷) - به دولت کارتر پیام شخصی محرمانه‌ای می‌فرستد که در آن از یک طرف به طور تلویحی تهدید به اعلان جهاد می‌کند و از طرف دیگر دست دوستی و همکاری به‌سوی کارتر دراز می‌کند.»

این سخن نادرستی است. اولاً آقای خمینی پیام شخصی برای کارتر نفرستاد بلکه این کارتر بود که پیام فرستاد و آقای خمینی به پیام او جواب داد. ثانیاً مبادله این پیام‌ها برای اولین بار توسط گاری سیک، عضو شورای امنیت ملی آمریکا در دولت کارتر، در کتابش *Sick, Gary; All Fall Down. American's Tragic Encounter With Iran. New York; Random House*، ۱۹۸۵ منتشر شد. ترجمه مطلب گاری سیک درباره مبادله پیام‌ها توسط مرحوم سرهنگ نجاتی در کتابش: تاریخ بیست و پنج‌ساله ایران - از کودتا تا انقلاب، جلد دوم انتشارات رسا ۱۳۷۱، ص ۲۷۸ به‌طور کامل آمده است. گزارش گاری سیک از تماس‌های دیپلماتیک در پاریس و مبادله پیام‌ها ناقص و بعضاً یک‌جانبه با مقاصد خاص بود. بنابراین با درخواست شادروان سرهنگ نجاتی، متن کامل پیام‌های کارتر و دولت آمریکا به آقای خمینی و پاسخ‌های ایشان را که به‌طور کامل در دفتر روزنامه‌ام در دوران فعالیت در نوفل‌لو و همزمان با دیدارها و مبادله پیام‌ها، نوشته بودم، در اختیار آقای نجاتی گذاشتم که در همین جلد از کتاب ایشان (ص ۲۸۸) آمده است. متن کامل تماس‌های دیپلماتیک در نوفل‌لو شاتو در جلد سوم خاطراتم: «شصت سال صبوری و شکوری - ۱۱۸ روز در نوفل‌لوشاتو» آمده است .

آنچه در گزارش خبری بی‌بی‌سی آمده است خلاصه ناقصی از پنجمین و آخرین پیام مبادله شده است. در این خبر به نقل از آقای خمینی آمده است که: «... ما با آمریکایی‌ها هیچ دشمنی خاصی نداریم...». در حالی که در متن اصلی پیام آمده است: «ما با مردم آمریکا هیچ دشمنی خاصی نداریم...». در آخرین هفته‌های قبلاً از پیروزی انقلاب، رهبران انقلاب، نه از دو کانال، که در گزارش خبری آمده است، بلکه از سه طریق با مقامات آمریکا مذاکره می‌کرده‌اند «در ایران از جانب شورای انقلاب آقایان مهندس بازرگان، دکتر سبحانی و آیت‌الله موسوی اردبیلی با سولیوان و استمپل، کارمند سفارت؛ آقای دکتر بهشتی مستقیماً با سولیوان در تهران و سوم از طریق زیمرمن در پاریس با آقای خمینی .

برخلاف آنچه در این گزارش خبری آمده است من هیچ‌گونه تماسی با وزارت امور خارجه آمریکا در دوران قبل از انقلاب نداشته‌ام. تنها پس از انقلاب بنا بر وظیفه‌ام به‌عنوان وزیر امور خارجه با مسئولان سفارت آمریکا در تماس بوده‌ایم .

برخلاف این گزارش خبری در جریان اشغال ستاد مشترک ارتش ایران در غروب روز ۲۲ بهمن و پیروزی انقلاب، مرحوم دکتر بهشتی همراه تیمی که از جانب امام برای نجات امیران ارشد ارتش و مستشاران نظامی آمریکا (از جمله ژنرال فیلیپ گست) رفته بودم، حضور نداشت. آیت‌الله مهدوی کرمانی همراه ما بودند و مقامات آمریکا اشتباهاً ایشان را دکتر بهشتی تصور کرده‌اند .

آقای شهریار روحانی نماینده و سخنگوی آقای خمینی نبود. کارمندان سفارت ایران در واشنگتن پس از اخراج اردشیر زاهدی، سفیر شاه، با ما در پاریس تماس گرفتند و ضمن گزارش کارشان درخواست رهنمود کردند. آقای خمینی طی حکمی به آقای دکتر جلیل ضرابی، از پزشکان برجسته ایرانی در آمریکا، مأموریت دادند تا با کمک هیئتی سفارت را اداره کنند. این هیئت پس از انتصاب آقای دکتر سنجابی به سمت وزیر امور خارجه اداره سفارت را به کاردار جدید تحویل و استعفا داد.

دکتر ابراهیم یزدی

*گزارش آقای کامبیز فتاحی خبرنگار بی‌بی‌سی از واشنگتن - ۴ نوامبر ۲۰۱۵ - ۱۳ آبان ۱۳۹۴